

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
MICHAŁ JĘDRZEJCZYK

KGP.410.1.3.2024

Pani
Marzena Czarnecka
Minister Przemysłu
Ministerstwo Przemysłu
ul. Powstańców 30
40-039 Katowice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/001 Wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 48 – *Gospodarka złożami kopalni*

Dane adresowe:
Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana

Ministerstwo Aktywów Państwowych¹, ul Krucza 36/Wspólna 6, 00-522 Warszawa

Kierownik jednostki kontrolowanej/dysponent części budżetowej

Marzena Czarnecka, Minister Przemysłu, od 13 grudnia 2023 r.

W okresie objętym kontrolą dysponentem środków części 48 – *Gospodarka złożami kopalni* byli:

- Jacek Sasin, Minister Aktywów Państwowych, od 19 listopada 2019 r. do 27 listopada 2023 r.
- Marzena Małek, Minister Aktywów Państwowych, od 27 listopada 2023 r. do 13 grudnia 2023 r.

Podstawa prawna podjęcia kontroli

Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli².

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli

Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

Kontrolerzy

1. Mirosław Wójtowicz, Główny specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr KGP/1/2024 z 8 stycznia 2024 r.
2. Małgorzata Kornaga, Główny specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr KGP/3/2024 z 8 stycznia 2024 r.
3. Agnieszka Siwczyk, Specjalista kp. upoważnienie do kontroli nr KGP/2/2024 z 8 stycznia 2024 r.
4. Anna Pruszkowska, Główny specjalista kp. upoważnienie do kontroli nr KGP/4/2024 z 8 stycznia 2024 r.
5. Anna Noworyta, Starszy inspektor kp. upoważnienie nr KGP/5/2024 z 8 stycznia 2024 r.

(akta kontroli, str. 1-10)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na 2023 r. pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 48 – *Gospodarka złożami kopalni*.

Ocenie podlegały w szczególności:

- realizacja wydatków budżetu, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań,

¹ Dalej: MAP. Ministerstwo Aktywów Państwowych w 2023 r. zapewniało obsługę dysponenta części 48 – *Gospodarka złożami kopalni*. Od 13 grudnia 2023 r. dysponentem części 48 – *Gospodarka złożami kopalni* była Minister Przemysłu. Ministerstwo Przemysłu zostało utworzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 20 lutego 2024 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Przemysłu (Dz. U. poz. 260) z dniem 1 marca 2024 r., w związku z czym do końca 2023 r. oraz w miesiącach styczeń-luty 2024 r. obsługę Ministra prowadziło Ministerstwo Aktywów Państwowych.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: *ustawa o NIK*.

- nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust.1 i 2 ustawy o finansach publicznych³.

Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego oraz analizę realizacji dochodów budżetowych w zakresie zwrotów środków z dotacji z lat poprzednich.

Po powołaniu Ministra Przemysłu z dniem 13 grudnia 2023 r. i powierzeniu mu dysponowania środkami finansowymi części budżetowej 48 – *Gospodarka złożami kopalini*, do końca 2023 r. nie utworzono Ministerstwa Przemysłu jako wyodrębnionej jednostki budżetowej. Zadania administracyjne i finansowe w zakresie obsługi Ministra Przemysłu do końca 2023 r., jak również w miesiącach styczeń-luty 2024 r. zapewniało Ministerstwo Aktywów Państwowych.

Zakres kontroli

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:

- analiza realizacji dochodów budżetowych,
- analiza realizacji wydatków budżetu państwa, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,
- kontrola prawidłowości zmian budżetu dokonywanych w trakcie roku budżetowego,
- kontrola prawidłowości dokonanych blokad planowanych wydatków,
- kontrola przestrzegania ustalonych limitów wydatków, w tym limitów środków na wynagrodzenia,
- szczegółowa analiza wybranej próby wydatków,
- analiza wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,
- analiza wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji,
- analiza stanu zobowiązań,
- analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań oraz stosowanie przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.*

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 48 – *Gospodarka złożami kopalini*.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Podstawą oceny są wyniki kontroli działań dysponenta środków budżetu państwa w części 48 – *Gospodarka złożami kopalini*, którymi do 13 grudnia 2023 r. dysponował Minister Aktywów Państwowych, a następnie do końca 2023 r. Minister Przemysłu.

W wyniku kontroli 69,0% wydatkowanych w 2023 r. środków, w ramach wybranych losowo i celowo wydatków stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w *ufp* i w aktach wykonawczych.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zmian budżetu dokonywanych w trakcie roku budżetowego, dokonanych blokad planowanych wydatków, a także

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm., dalej: *ufp*.

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2023 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

przestrzegania ustalonych limitów wydatków, w tym limitów środków na wynagrodzenia.

Prawidłowo realizowano dochody budżetu państwa, których głównym źródłem były zwroty dotacji z lat ubiegłych, w związku z indywidualnymi interpretacjami organów administracji skarbowej.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość rocznych sprawozdań budżetowych za 2023 r. oraz sprawozdania za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych. Dane w sprawozdaniach wynikały z ksiąg rachunkowych.

Dysponent części prawidłowo wywiązywał się z obowiązku sprawowania nadzoru, o którym mowa w art. 175 *ufp*, dokonując kwartalnych analiz w zakresie ponoszonych wydatków.

W ocenie NIK, nierzetelnie planowano oraz wydatkowano środki na realizację czterech kampanii promocyjno-reklamowych w zakresie działań Ministerstwa Aktywów Państwowych i nadzorowanych spółek Skarbu Państwa, współfinansowanych ze środków części 48 – *Gospodarka złożami kopalin*. Nieprawidłowości w tym zakresie przedstawiono w wystąpieniu skierowanym do Ministra Aktywów Państwowych po kontroli wykonania budżetu państwa w części 55 – *Aktywa państwowe*, ponieważ 90% wydatków sfinansowano z tej części. Ze względu na kwotę wydatków - 79,1 tys. zł poniesionych w części 48 – *Gospodarka złożami kopalin*, stwierdzona nieprawidłowość nie wpłynęła na obniżenie oceny ogólnej w części 48 budżetu państwa.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Dochody budżetowe

W ustawie budżetowej⁶ na 2023 r. dochody budżetu państwa w części 48 – *Gospodarka złożami kopalin* zaplanowano w kwocie 613,0 tys. zł. Zrealizowane dochody wyniosły 127 374,9 tys. zł, w tym 99% dochodów zrealizowano w dziale 100 *Górnictwo i kopalnictwo*.

Dochody zrealizowane były znacznie wyższe od zaplanowanych (ponad dwustukrotny wzrost) oraz osiągniętych w 2022 r. (4 600,0 tys. zł). Na tak wysoką dynamikę wzrostu dochodów (2 718,5%) wpłynęła interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 19 stycznia 2022 r. wydana dla Spółki Restrukturyzacji Kopalń SA⁷, w zakresie prawa do odliczenia podatku naliczonego VAT, tj. zapłaconego przy transakcjach z kontrahentami, w latach 2018-2022. W związku z tym, że źródłem finansowania wydatków dokonywanych przez SRK były środki pochodzące z dotacji budżetowych rozliczone uprzednio jako wydatki brutto, w sytuacji zwrotu podatku VAT, SRK dokonała korekt rozliczeń dotacji i przekazała środki do MAP, które zwiększyły dochody budżetu państwa w 2023 r. Kwota zwrotu dotacji wyniosła 125 761,5 tys. zł, co stanowiło 99,8% dochodów zrealizowanych w części 48 – *Gospodarka złożami kopalin*. Pozostałe dochody pochodziły z rozliczenia różnych dotacji, otrzymanych odszkodowań i innych wpływów

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Ustawa budżetowa na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 256, ze zm.) – dalej: ustawa budżetowa.

⁷ Dalej też: SRK lub Spółka.

(1 176,1 tys. zł) oraz dochodów z odsetek od lokowanych środków dotacji (437,3 tys. zł).

Na 31 grudnia 2023 r. nie wystąpiły należności wymagające zapłaty. Według sprawozdania Rb-27 w pozycji *należności do zapłaty* pozostawała jedna należność w wysokości 0,3 tys. zł z tytułu kary naliczonej firmie świadczącej usługi sprzątnięcia w związku z niedotrzymaniem warunków umowy.

(akta kontroli, str. 66-136, 2256-2259)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OBSZAR

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

Według ustawy budżetowej na rok 2023 wydatki budżetu państwa w części 48 – *Gospodarka złożami kopalini* zostały ustalone w wysokości 1 799 483,0 tys. zł, a po jej nowelizacji na 1 799 534,0 tys. zł⁸. Plan wydatków w trakcie realizacji był zmieniany decyzjami Ministra Aktywów Państwowych, w zakresie ustalenia limitu wydatków w rozdziałach i paragrafach klasyfikacji budżetowej.

Zrealizowane wydatki w części 48 – *Gospodarka złożami kopalini* w 2023 r. wyniosły 1 772 853,5 tys. zł, co stanowiło 98,5% planu po zmianach.

W 2023 r. w części 48 – *Gospodarka złożami kopalini* nie realizowano wydatków, których źródłem finansowania byłyby środki pozyskane z rezerw celowych lub rezerwy ogólnej.

(akta kontroli, str. 202-331, 550-555)

Najistotniejszą zmianą dokonaną przez Ministra Aktywów Państwowych w trakcie roku budżetowego 2023 było obniżenie planu wydatków na dotacje dla SRK o kwotę 476 217,0 tys. zł⁹ i przesunięcie jej do grupy wydatków majątkowych z przeznaczeniem na podwyższenie kapitału zakładowego SRK¹⁰.

Zmianę uzasadniono koniecznością zabezpieczenia ciągłości finansowania procesu restrukturyzacji sektora górnictwa węgla kamiennego prowadzonego na mocy decyzji podjętych w przeszłości zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o *funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego*¹¹. Na dokonanie powyższej zmiany uzyskano zgodę Ministra Finansów¹².

Według wyjaśnień Dyrektora Generalnej MAP z dnia 5 marca 2024 r.¹³ w połowie 2022 r., w trakcie prac nad projektem ustawy budżetowej na rok 2023, SRK zgłosiła zapotrzebowanie na środki dotacyjne niezbędne do prawidłowej realizacji zadań i działań wynikających z *ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego*, tj. fizycznej likwidacji majątku nieprodukcyjnego, naprawiania szkód górniczych, wypłaty świadczeń osłonowych pracownikom korzystającym z urlopów górniczych

⁸ Decyzja MF/BP6.4143.18.2.2023.ZUB zwiększenie o 51,0 tys. zł środków na wynagrodzenia i pochodne.

⁹ Decyzja Ministra Aktywów Państwowych w sprawie zmian w budżecie państwa na rok 2023 z dnia 15 listopada 2023 r. (znak: 48.3122.3.24.2023.TR). Z dotacji podmiotowej (§ 2580) przeniesiono - 34 285,0 tys. zł oraz z dotacji celowej (§ 2830) - 441 932,0 tys. zł.

¹⁰ Kwotę 476 217 tys. zł przesunięto z § 2580 *Dotacja podmiotowa z budżetu dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych* oraz z § 2830 *Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczonym do sektora finansów publicznych* na § 6010 *Wydatki na zakup i objęcie akcji i udziałów*.

¹¹ Dz. U z 2024 r. poz. 415. Dalej: *ustawa o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego*.

¹² Pismo MF z dnia 10 listopada 2023 r. FG4.4142.73.2023.

¹³ Pismo znak: DKA.II.092.1.2024, IK:933985.

oraz wypłaty rent wyrównawczych. Z uwagi na powyższe, środki w łącznej kwocie 476 217,0 tys. zł ujęto w grupie ekonomicznej dotacje.

Minister Aktywów Państwowych, podczas prac nad budżetem na 2023 r. nie planował dokapitalizowania SRK, zatem przedmiotowe środki nie zostały ujęte w grupie wydatków majątkowych.

Według ww. wyjaśnień Dyrektor Generalnej, SRK szacując swoje zapotrzebowanie w trakcie prac nad projektem ustawy budżetowej na 2023 r. uwzględniła prognozowane ceny energii elektrycznej, wskaźnik inflacji, zapisy Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy oraz ustalenia ze stroną społeczną odnośnie podwyższenia funduszu płac. Ponadto Dyrektor Generalna zwróciła uwagę, że w lutym 2022 r. rozpoczął się konflikt zbrojny na Ukrainie, który spowodował kryzys energetyczny i przełożył się na wysoki wzrost cen dóbr i usług.

W 2023 r. SRK na bieżąco dokonywała analizy wykonania zakresu rzeczowo-finansowego zaplanowanych zadań, czego efektem było wystąpienie Zarządu SRK do Ministra Aktywów Państwowych z prośbą o rozważenie możliwości przekazania niezaangażowanych i niewykorzystanych w 2023 r. środków z dotacji budżetowych w formie dokapitalizowania SRK, z przeznaczeniem środków na finansowanie w kolejnych latach kosztów realizacji zadań wynikających z *ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego*.

Zmiana grupy ekonomicznej wydatków wynikała z faktu, że SRK oszacowała wydatki na 2023 r. w warunkach wysokiej inflacji i bardzo wysokich cen energii elektrycznej, które są istotnym elementem kosztów funkcjonowania tej spółki, w tym głównie pompowni. Natomiast w 2023 r. nastąpił znaczący spadek cen energii, co przełożyło się na niższe koszty zużycia energii. Do tego doszły powtarzające się co roku w różnym zakresie i nasileniu przyczyny, takie jak np. nierozstrzygnięte przetargi, brak wyroków sądowych w postępowaniach dotyczących naprawiania szkód górniczych, zgony rentobiorców, wydanie przez sądy wyroków uchylających obowiązek wypłaty rent wyrównawczych lub obniżających kwoty rent wyrównawczych, przeliczanie wysokości rent w związku z przeprowadzoną przez ZUS waloryzacją itp. Tak więc zaistniała sytuacja była wynikiem zdarzeń, które nie były znane w momencie prac nad projektem budżetu w części 48 – *Gospodarka złożami kopalin* na 2023 r.

(akta kontroli, str. 215-221)

Blokowanie wydatków budżetowych

Minister Aktywów Państwowych w 2023 r. czterokrotnie dokonywał blokad środków budżetowych łącznie na kwotę 1 517,3 tys. zł. Blokady wynikały z uzyskanych oszczędności oraz z działania podjętego w ślad za wskazaniem przez Ministra Aktywów Państwowych propozycji 5% zmniejszeń wydatków w związku z ustaleniami Rady Ministrów z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie opracowania planów oszczędnościowych na wypadek niespodziewanych wydarzeń kryzysowych.

Decyzje o zablokowaniu środków zostały wydane w listopadzie (dwie decyzje na łączną kwotę 1 477,0 tys. zł) oraz w grudniu (dwie decyzje na łączną kwotę 40,3 tys. zł). Decyzje zostały wpisane do systemu TREZOR w dniu ich podjęcia.

Szczegółowym badaniem objęto największą kwotowo *Decyzję w sprawie blokowania planowanych na rok 2023 wydatków*¹⁴ z dnia 20 listopada 2023 r. na łączną kwotę 1 434,0 tys. zł, z czego 1 400,0 tys. zł dotyczyło zmniejszenia środków dotacji w § 2830 *Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych*, zaś 34,0 tys. zł oszczędności w wydatkach bieżących w § 4000 *Grupa wydatków bieżących* oraz § 4710 *Wynagrodzenia bezosobowe*. Zmniejszeniu uległo

¹⁴ Nr 48.4143.12.1.2023.BD.

zapotrzebowanie na środki z dotacji celowej, względem potrzeb zabezpieczonych pierwotnie umową dotacji¹⁵, zmienioną aneksami z 19 czerwca 2023 r. i 21 września 2023 r. Zmniejszenie kwoty dotacji wynikało m.in. z przeniesienia wykonania dwóch opracowań technicznych na kwotę 825,0 tys. zł dotyczących Stacji Oczyszczania Wód Kopalnianych Pompowni „Bolko” oraz Stacji Oczyszczania Wód Kopalnianych w Piekarach Śląskich. Działania te zgodnie ze Zaktualizowanym Rocznym Planem na 2023 r. przeniesiono na rok 2024.

(akta kontroli, str. 332-350, 425-429, 434-451)

W 2023 r. MAP nie dokonywało wpłat na Fundusz przeciwdziałania COVID-19.

(akta kontroli str. 2256-2259)

Struktura wykonania wydatków budżetu państwa części 48 – *Gospodarka złożami kopalni* w 2023 r., według grup ekonomicznych przedstawiała się następująco: dotacje z budżetu państwa 1 291 174,0 tys. zł (wykonanie 98,0% planu), świadczenia na rzecz osób fizycznych 18,2 tys. zł (55,8% planu), wydatki bieżące jednostek budżetowych wyniosły 5 348,2 tys. zł oraz wydatki majątkowe 476 313,1 tys. zł (100,0% planu).

(akta kontroli, str. 550-555)

Wydatki na dotacje budżetowe

W ustawie budżetowej na 2023 r. w części 48 – *Gospodarka złożami kopalni*, na dotacje łącznie zaplanowano wydatki w wysokości 1 793 165,0 tys. zł. W ciągu roku plan zmieniono poprzez ograniczenie wydatków w formie dotacji o 476 217,0 tys. zł i przeznaczenie tej kwoty na podwyższenie wydatków majątkowych. Plan wydatków na dotacje po zmianach wyniósł 1 316 948,0 tys. zł.

W 2023 r. MAP udzieliło 17 dotacji na kwotę 1 298 446,1 tys. zł, z tego 11 dotacji celowych na kwotę 1 069 474,6 tys. zł oraz sześć dotacji podmiotowych na kwotę 228 971,5 tys. zł, zawierając umowy z:

- 1) SRK na finansowanie wypłaty rent wyrównawczych – 28 980,0 tys. zł;
- 2) SRK na finansowanie świadczenia, o którym mowa w art. 11c ust. 1 ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego, przysługującego w okresie korzystania z urlopu górniczego, o którym mowa w art. 11a ust. 1 pkt 1 ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego – 126 138,0 tys. zł;
- 3) Agencją Rozwoju Przemysłu SA na finansowanie monitoringu prawidłowości wykorzystania dotacji budżetowej przez podmioty górnictwa nie węglowego – 300,0 tys. zł;
- 4) Kopalnią Soli „Wieliczka” SA na finansowanie zadań w zakresie całkowitej likwidacji niezabytkowej części zakładu górniczego „Wieliczka”, a także utrzymania, zabezpieczenia i ratowania zabytkowych części zakładu górniczego „Wieliczka”, wchodzących w skład Kopalni Soli „Wieliczka” SA – 69 464,0 tys. zł;
- 5) Kopalnią Soli „Wieliczka” SA na finansowanie kosztów ogólnego zarządu związanych z realizacją zadań w zakresie całkowitej likwidacji niezabytkowej części zakładu górniczego „Wieliczka”, a także utrzymania, zabezpieczenia i ratowania zabytkowych części zakładu górniczego „Wieliczka”, wchodzących w skład Kopalni Soli „Wieliczka” SA – 14 018,0 tys. zł;
- 6) Kopalnią Siarki „Machów” SA w likwidacji na finansowanie kosztów ogólnego zarządu związanych z realizacją działań wykonywanych po zakończeniu prac

¹⁵ Umowa nr 8/III/D/10095/2830/23/DGH została zawarta w dniu 21 lutego 2023 r. z SRK na kwotę 21 485,0 tys. zł.

- likwidacyjnych w wyrobisku górnictwie Piaseczno, realizowanych przez Kopalnię Siarki „Machów” SA w likwidacji w Tarnobrzegu – 1 824,0 tys. zł;
- 7) Kopalnią Siarki „Machów” SA w likwidacji na finansowanie działań wykonywanych po zakończeniu prac likwidacyjnych w wyrobisku górnictwie Piaseczno, realizowanych przez Kopalnię Siarki „Machów” SA w likwidacji w Tarnobrzegu – 3 176,0 tys. zł;
 - 8) SRK na realizację działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji zakładu górnictwa wchodzącego w skład byłych Zakładów Górniczo-Hutniczych „Orzeł Biały” w Bytomiu, realizowanych przez Centralny Zakład Odwadniania Kopalń Pompownia „Bolko” – 21 152,6 tys. zł;
 - 9) SRK na finansowanie kosztów ogólnego zarządu związanych z realizacją działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji zakładu górnictwa wchodzącego w skład byłych Zakładów Górniczo-Hutniczych „Orzeł Biały” w Bytomiu – 1 594,8 tys. zł;
 - 10) Kopalnią Soli „Bochnia” sp. z o.o. na finansowanie zadań w zakresie całkowitej likwidacji Zakładu Górniczego „Siedlec-Moszczenica” oraz niezabytkowej części zakładu górnictwa „Bochnia”, a także utrzymania, zabezpieczenia i ratowania zabytkowych części zakładu górnictwa „Bochnia” – 20 434,0 tys. zł;
 - 11) Kopalnią Soli „Bochnia” sp. z o.o. na finansowanie kosztów ogólnego zarządu związanych z realizacją zadań w zakresie całkowitej likwidacji Zakładu Górniczego „Siedlec-Moszczenica” oraz niezabytkowej części zakładu górnictwa „Bochnia”, a także utrzymania, zabezpieczenia i ratowania zabytkowych części zakładu górnictwa „Bochnia” – 4 504,0 tys. zł;
 - 12) SRK na realizację zadań związanych z naprawianiem szkód wywołanych ruchem zakładu górnictwa w trakcie i po zakończeniu likwidacji zakładu górnictwa, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów – 33 159,1 tys. zł;
 - 13) Agencją Rozwoju Przemysłu SA na monitoring i wykonywanie zadań związanych z funkcjonowaniem górnictwa węgla kamiennego – 6 946,0 tys. zł;
 - 14) Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze na finansowanie kosztów ogólnego zarządu związanych z realizacją zadań w zakresie utrzymania, zabezpieczenia i ratowania zabytkowych części zakładu górnictwa Kopalnia Węgla Kamiennego "Guido" w Zabrze i zakładu górnictwa Kopalnia Węgla Kamiennego "Królowa Luiza" w Zabrze – 5 474,0 tys. zł;
 - 15) Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze na realizację zadań w zakresie utrzymania, zabezpieczenia i ratowania zabytkowych części zakładu górnictwa Kopalnia Węgla Kamiennego "Guido" w Zabrze i zakładu górnictwa Kopalnia Węgla Kamiennego "Królowa Luiza" w Zabrze – 13 696,0 tys. zł;
 - 16) SRK na finansowanie kosztów ogólnego zarządu związanych z zadaniami wykonywanymi w trakcie likwidacji i działaniami polikwidacyjnymi – 201 556,7 tys. zł;
 - 17) SRK na finansowanie zadań wykonywanych w trakcie likwidacji kopalni i działań polikwidacyjnych – 746 028,8 tys. zł.

Z kwoty dotacji udzielonych (1 298 446,1 tys. zł) beneficjentom wypłacono 1 297 716,2 tys. zł. Według rozliczeń przekazanych przez beneficjentów do MAP, które zostały zatwierdzone przez Ministra Przemysłu, beneficjenci łącznie zwrócili 6 542,2 tys. zł, co oznacza wykorzystanie dotacji na poziomie 99,9%.

Główne zwroty dotyczyły umów zawartych z SRK: Nr 16/II/D/10001/2580/23/DGH na finansowanie kosztów ogólnego zarządu związanych z zadaniami wykonywanymi w trakcie likwidacji i działaniami polikwidacyjnymi (z kwoty 201 556,7 tys. zł wykorzystano 199 504,5 tys. zł) oraz Nr 17/II/D/10001/2830/23/DGH na finansowanie zadań wykonywanych w trakcie likwidacji kopalni i działań polikwidacyjnych (z kwoty 746 028,8 tys. zł wykorzystano 742 611,4 tys. zł).

Zwroty wynikały z niższych niż planowano kosztów realizacji zadań oraz niewykonania części zaplanowanych zadań. Jak wynika z zatwierdzonych rozliczeń, niewykonanie zadań nastąpiło z przyczyn obiektywnych, niezależnych od beneficjenta dotacji: m.in. brak prawomocnych decyzji administracyjnych, przedłużenie lub unieważnienie procedur przetargowych, brak materiałów do wykonania zadań oraz złożoność ich realizacji.

(akta kontroli, str. 1412-1420, 2256-2259)

Do badania wybrano w sposób celowy dotację o najwyższej wartości, udzieloną w 2023 r. dla SRK¹⁶ na kwotę 746 028,8 tys. zł w celu finansowania zadań wykonywanych w trakcie likwidacji przez oddziały SRK oraz działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji przez oddział kopalni węgla kamiennego w całkowitej likwidacji SRK i Centralny Zakład Odwadniania Kopalń SRK.

Podstawę zawarcia przedmiotowej umowy o dotację stanowiły następujące przepisy: 1) art. 26 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 4 *ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego* oraz 2) rozporządzenia Ministra Energii z dnia 24 marca 2017 r. *w sprawie dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie likwidacji kopalń, działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalń, naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego oraz zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym*¹⁷.

SRK zobowiązała się realizować siedem zadań zgodnie z zaakceptowanymi 11 rocznymi planami, które stanowiły załączniki do zawartej umowy o dotację celową zawartą na okres od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.

Zgodnie z zapisami § 4 umowy środki dotacji były wypłacane zaliczkowo w ratach miesięcznych na specjalnie w tym celu wyodrębnione rachunki bankowe SRK.

Przed wypłatą kolejnych transz dotacji rzeczywiste zapotrzebowanie było oceniane poprzez weryfikację sporządzaną przez Agencję Rozwoju Przemysłu SA Oddział w Katowicach, która przedkładała propozycje transz dotacji budżetowej¹⁸.

Dotacja została sfinansowana ze środków budżetowych zaplanowanych na dotacje celowe w dziale 100 *Górnictwo i kopalnictwo*; rozdział 10001 *Górnictwo węgla kamiennego*, § 2830 *Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych*.

Stopień realizacji zadań i celów wynikających z zawartej umowy dotacji weryfikowano w Ministerstwie na podstawie sprawozdań miesięcznych sprawozdań składanych do Departamentu Górnictwa i Hutnictwa (złożenie sprawozdania było również jednym z warunków wypłaty zaliczki na miesiąc następny). Ponadto oceny wykorzystania dotacji dokonywane były na bieżąco przez pracownika Departamentu Górnictwa i Hutnictwa w MAP prowadzącego umowę zawartą z SRK.

¹⁶ Na podstawie umowy Nr 17/III/D/10001/2830/23/DGH zawartej w dniu 17 marca 2023 r.

¹⁷ Dz.U. z 2017 r. poz. 684.

¹⁸ Przedmiotowe zadanie Agencja Rozwoju Przemysłu SA Oddział Katowice wykonywała na podstawie umowy nr 13/III/D/10001/2830/23/DGH na prowadzenie monitoringu i wykonywanie zadań związanych z funkcjonowaniem górnictwa węgla kamiennego.

Weryfikacja u beneficjenta efektów rzeczowych udzielonej dotacji, następowała poprzez kontrole wykonywane przez Agencję Rozwoju Przemysłu SA Oddział Katowice.

SRK zwracała niewykorzystaną w roku budżetowym 2023 część dotacji bez dodatkowej interwencji Ministra Aktywów Państwowych. Najczęstszą przyczyną niewykorzystania w pełni przyznanej dotacji, zwłaszcza pod koniec roku budżetowego było niższe wykonanie zaplanowanych uprzednio kosztów. W 2023 r. SRK z badanej dotacji celowej nie wykorzystowała kwoty 3 417,4 tys. zł, którą zwróciła w terminie wynikającym z art. 168 *ufp*, tj. do dnia 31 stycznia 2024 r.

Zgodnie z umową dotacji termin złożenia rocznego sprawozdania określono na dzień 20 lutego 2024 r. (§ 6 ust. 5), który został przez SRK dotrzymany. Zgodnie z art. 152 ust. 2 *ufp* oraz § 6 ust. 8 zawartej umowy dotacji, zatwierdzenie przez dysponenta rozliczenia dotacji środków powinno nastąpić w terminie 30 dni od dnia jego przedstawienia. Po przeanalizowaniu przedłożonych przez SRK sprawozdań miesięcznych oraz końcowego pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym nie stwierdzono nieprawidłowości. W dniu 15 marca 2024 r. sprawozdanie końcowe, zgodnie z § 6 ust. 8 umowy, zostało zatwierdzone przez Ministra Przemysłu.

(akta kontroli, str. 504-542, 567-589)

Świadczenia na rzecz osób fizycznych

W 2023 r. wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 18,2 tys. zł (55,8% planu). Wydatki dotyczyły rent i refundacji kosztów zakupu okularów.

(akta kontroli, str. 2256-2259)

Wydatki bieżące na wynagrodzenia

W części 48 – *Gospodarka złożami kopalin* w dziale 750 – *Administracja publiczna* plan wydatków na wynagrodzenia według ustawy budżetowej (§ 4010 *Wynagrodzenia osobowe pracowników*, § 4020 *Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej*, § 4040 *Dodatkowe wynagrodzenie roczne*) wyniósł 3 698,0 tys. zł. W 2023 r. plan środków na wynagrodzenia zwiększono poprzez zmianę ustawy budżetowej. Plan po zmianach wyniósł 3 741,0 tys. zł.

W 2023 r. na wynagrodzenia wydatkowano 3 393,5 tys. zł (90,7% planu). Wydatki na wynagrodzenia poniesione w 2023 r. były wyższe o 408,3 tys. zł od poniesionych w 2022 r. (2 985,2 tys. zł), tj. wzrosły o 13,7%.

Stan zatrudnienia w części 48 – *Gospodarka złożami kopalin* (26 etatów) porównywalny był z rokiem poprzednim (27 etatów). Przeciętne zatrudnienie w 2023 r. pracowników objętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń wyniosło 22 etaty i nie zmieniło się w stosunku do 2022 r. Przeciętne zatrudnienie w grupie pracowników nie objętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń w 2023 r. wyniosło trzy etaty, wobec czterech etatów w 2022 r. Zatrudnienie na kierowniczych stanowiskach państwowych (jeden etat) pozostało bez zmian wobec 2022 r.

Przeciętne wynagrodzenie osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe w 2023 r. (według Rb-70) wyniosło 17,0 tys. zł i było wyższe o 6,0% od przeciętnego wynagrodzenia w 2022 r. (16,0 tys. zł).

Przeciętne wynagrodzenie pracowników objętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń w 2023 r. wyniosło 10,5 tys. zł i było wyższe o 9,2 % od przeciętnego wynagrodzenia w 2022 r. (9,6 tys. zł).

Przeciętne wynagrodzenie pracowników nieobjętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń w 2023 r. wyniosło 6,3 tys. zł i było wyższe o 17,6% od przeciętnego wynagrodzenia w 2022 r. (5,4 tys. zł).

Poza wynagrodzeniami zasadniczymi (2 467,5 tys. zł) pracownicy MAP finansowani ze środków części 48 – *Gospodarka złożami kopalni* otrzymywali: dodatki za wysługę lat (342,4 tys. zł), dodatki funkcyjne (65,6 tys. zł), dodatki zadaniowe (68,1 tys. zł), dodatki specjalne (2,6 tys. zł), premie dla pracowników nieobjętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń (65,5 tys. zł), dodatkowe wynagrodzenie roczne (193,7 tys. zł), nagrody jubileuszowe (33,9 tys. zł), ekwiwalenty za niewykorzystany urlop (6,5 tys. zł), wynagrodzenie chorobowe (471,0 tys. zł), dodatki służby cywilnej (65,2 tys. zł) i inne dodatki (40,4 tys. zł).

W 2023 r. MAP w części 48 – *Gospodarka złożami kopalni* nie zawierało umów zlecenia i umów o dzieło. W zakresie limitu środków zaplanowanych w § 4170 *Wynagrodzenia bezosobowe* wydatkowano kwotę 1,2 tys. zł.

(akta kontroli, str. 2256-2259)

Wydatki majątkowe

W ustawie budżetowej w części 48 – *Gospodarka złożami kopalni* na wydatki majątkowe zaplanowano 63,0 tys. zł, które dotyczyły sześciu zadań¹⁹. W ciągu roku zrezygnowano z realizacji dwóch zadań²⁰ oraz wprowadzono do planu 10 nowych zadań²¹ o łącznej wartości 476 260,0 tys. zł.

Najistotniejszym nowym zadaniem było dokapitalizowanie SRK poprzez objęcie i opłacenie przez Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra Aktywów Państwowych akcji SRK (476 217,0 tys. zł). W dniu 22 listopada 2023 r. MAP zawarło z SRK umowę²² dotyczącą wypłaty środków związanych z podwyższeniem kapitału zakładowego SRK o kwotę 47 621,0 tys. zł w związku z pokryciem emisji akcji („Akcje Serii „K”). Ministrowi Aktywów Państwowych reprezentującemu Skarb Państwa zaofiarowano 476 217 akcji nowej emisji w zamian za pokrycie ich w całości wkładem pieniężnym w wysokości 476 217,0 tys. zł.

Zgodnie z zapisami § 3 zawartej umowy z SRK, Spółka w celu zapewnienia należytej kontroli wykorzystania przedmiotowych środków zobowiązana była m.in. do przedkładania Ministrowi Aktywów Państwowych projekcji wydatków oraz ich aktualizacji, jeżeli wystąpi przekroczenie zaprojektowanych wydatków. Z przedłożonej projekcji wynika, że w 2023 r. – SRK nie finansowała wydatków ze środków otrzymanych w ramach dokonanego dokapitalizowania w 2023 r.

Wielkość planu wydatków majątkowych po zmianach wyniosła 476 313,1 tys. zł. Zaplanowane zadania zostały wykonane, realizując plan wydatków w 100%. Realizacja zadań dotyczących wydatków rzeczowych w MAP przyczyniła się do zapewnienia wsparcia dla sprzętu i oprogramowania systemowego poprzez zakup serwerów kasetowych Blade oraz macierzy dyskowych, stworzenia warunków do przetwarzania informacji niejawnych poprzez zakup dwóch zestawów komputerowych klasy TEMPEST, stworzenia warunków umożliwiających przeciwdziałanie wycieku

¹⁹ Zakup ekspresu, systemu nagłośnieniowego, serwerów kasetowych, przełączników sieciowych, systemu rejestracji dostępu, serwera.

²⁰ Zakup ekspresu i systemu nagłośnieniowego (3,0 tys. zł).

²¹ Wykonanie instalacji klimatyzatora kanałowego split {jednostka wewnętrzna i zewnętrzna} (1 tys. zł); Zakup aparatu fotograficznego wraz z obiektywem (1 tys. zł); Zakup subskrypcji oprogramowania Adobe Creative Cloud (1 tys. zł); Zakup licencji oprogramowania VMware (7 tys. zł); Zakup 2 sztuk laptopów o podwyższonych parametrach użytkowych (1 tys. zł); Zakup jednej licencji bazowej programu antywirusowego ESET (8 tys. zł); Nabycie praw majątkowych do spotu informacyjnego z zakresu działania Ministerstwa Aktywów Państwowych (2 tys. zł); Zakup 2 zestawów komputerowych klasy TEMPEST (10 tys. zł); Zakup oprogramowania (licencji) DLP (12 tys. zł); Objęcie przez Skarb Państwa akcji spółki SRK S.A. (476 217,0 tys. zł).

²² Nr 2/III/A/10001/23/DGH. W MAP wydatek ujęty w § 6010 na który przeniesiono środki Decyzją Ministra Aktywów Państwowych w sprawie zmian w budżecie państwa na rok 2023 z dnia 15 listopada 2023 r. (znak: 48.3122.3.24.2023.TR). Z dotacji podmiotowej przeniesiono (§ 2580) - 34 285,0 tys. zł oraz z dotacji celowej (§ 2830) - 441 932,0 tys. zł. Szerzej opisane na str. 4-5 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

danych z wewnętrznego systemu teleinformatycznego poprzez zakup oprogramowania (licencji) DLP.

(akta kontroli, str. 192-201, 425-429, 452-481, 501-503)

Zobowiązania

Zobowiązania w części 48 – *Gospodarka złożami kopalin* na koniec 2023 r. wyniosły 308,5 tys. zł i były wyższe o 47,0 tys. zł od sumy zobowiązań na koniec 2022 r. (261,5 tys. zł). Nie wystąpiły zobowiązanie wymagalne. Główną pozycję zobowiązań, na kwotę łączną 235,2 tys. zł (76,2% ogółu zobowiązań), stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego. Zobowiązania, wykazane na 31 grudnia 2023 r. zostały uregulowane terminowo w styczniu, lutym i marcu 2024 r. W ciągu 2023 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne oraz odsetki od nieterminowych płatności zobowiązań.

(akta kontroli, str. 167-168)

Wydatki niewygasające z upływem roku budżetowego

W 2023 r. w części 48 – *Gospodarka złożami kopalin* nie realizowano wydatków, które nie wygasły z końcem 2022 r. oraz nie wystąpiły pozycje wydatków niewygasających z końcem 2023 r.

Badanie próby wydatków bieżących i majątkowych

Szczegółowym badaniem wydatków bieżących i majątkowych w części 48 – *Gospodarka złożami kopalin* objęto 30 dowodów dokumentujących operacje gospodarcze na kwotę 692,4 tys. zł, z tego 25 dowodów na kwotę 633,6 tys. zł w grupie wydatków bieżących i pięć dowodów na kwotę 58,8 tys. zł z grupy wydatków majątkowych. Populacja, z której wybrano próbę wydatków ustalona została na podstawie zapisów z konta 130 *Rachunek bieżący jednostki*, odpowiadających pozapłacowemu wydatkom budżetowym MAP, jednostkowo wyższym od 1 tys. zł. Wylosowana próba (metodą PPS/MUS) stanowiła 61,8% wskazanej populacji.

Ponadto do badania w sposób celowy wybrano wydatek majątkowy o wartości 476 217,0 tys. zł²³. Łącznie skontrolowane wydatki (476 909,4 tys. zł) stanowiły 26,9% wydatków poniesionych w 2023 r. w części 48 – *Gospodarka złożami kopalin*.

Analiza wybranych wydatków wykazała, że wydatki dokonywane były zgodnie z planem finansowym, na zakup towarów i usług służących realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami, za wyjątkiem wydatków na prowadzenie w mediach kampanii reklamujących działalność MAP i Ministra nadzorującego spółki z udziałem Skarbu Państwa, co opisano poniżej.

(akta kontroli, str. 430-438, 543-549)

2.2 Wydatki na promocje i reklamę

W Ministerstwie Aktywów Państwowych nie grupowano ewidencyjnie wydatków poniesionych na promocję i reklamę lub inne działania informacyjne. Klasyfikacja budżetowa, nie wyróżnia odrębnych paragrafów dedykowanych działaniom promocyjno-reklamowym.

Podobnie jak w roku poprzednim wydatki tych kategorii planowano i realizowano w ramach § 4300 *Zakup usług pozostałych*, § 4210 *Zakup materiałów*. Zadaniowo, realizację działań o charakterze promocyjno-reklamowym i informacyjnym ujmowano

²³ Dokapitalizowanie SRK. Szerzej opisane na str. 4-5 oraz 8-9 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

w sposób ogólny w planie rzeczowo-finansowym, a zadania realizowało Biuro Ministra i Departament Komunikacji.

W 2023 r. w MAP na kampanie reklamowe wydatkowano łącznie 1 582,2 tys. zł. Wydatki były współfinansowane z kilku części budżetowych dysponowanych przez Ministra Aktywów Państwowych, według następującego podziału: 90% z części 55 – *Aktywa państwowe*, 5% z części 48 – *Gospodarka złożami kopalin* i 5% z części 26 – *Łączność*. W 2023 r. ze środków części 48 – *Gospodarka złożami kopalin* łącznie wydatkowano 79,1 tys. zł na realizację czterech kampanii promocyjno-reklamowych. Poniesione wydatki dotyczyły:

- zakupu czasu antenowego w Polskim Radiu SA na potrzeby emisji spotów o działaniach Ministra Aktywów Państwowych związanych z racjonalnym i efektywnym gospodarowaniem mieniem państwowym, w tym wykonywaniem praw majątkowych i osobistych przysługujących Skarbowi Państwa (20 tys. zł);
- zakupu czasu antenowego w Grupie Radiowej TIME SA na potrzeby emisji spotów o działaniach Ministra Aktywów Państwowych związanych z racjonalnym i efektywnym gospodarowaniem mieniem państwowym, w tym wykonywaniem praw majątkowych i osobistych przysługujących Skarbowi Państwa (18,4 tys. zł);
- produkcji 30-sekundowego spotu poświęconego działaniom Ministra Aktywów Państwowych związanym z racjonalnym i efektywnym gospodarowaniem mieniem państwowym oraz roli spółek państwowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polaków w wielu dziedzinach życia oraz zakupu czasu antenowego w TVP SA na potrzeby emisji spotu (32,9 tys. zł);
- prowadzenia kampanii informacyjnej polegającej na emisji spotu o działaniach Ministra Aktywów Państwowych związanych z racjonalnym i efektywnym gospodarowaniem mieniem państwowym, w tym wykonywaniem praw majątkowych i osobistych przysługujących Skarbowi Państwa w mediach interaktywnych w usłudze TVP VOD (7,8 tys. zł).

Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła nieprawidłowości w zakresie realizacji ww. wydatków, jednak z uwagi na dysponowanie środkami w kontrolowanym okresie przez Ministra Aktywów Państwowych oraz sfinansowanie w 90% tych zadań ze środków budżetowych w części 55 – *Aktywa Państwowe*, opis nieprawidłowości zawarto w wystąpieniu skierowanym do Ministra Aktywów Państwowych po kontroli wykonania budżetu państwa w części 55 – *Aktywa Państwowe*.

(akta kontroli str. 878-1395, 2256-2259)

2.3 Zamówienia publiczne

W toku czynności kontrolnych zbadano pięć zamówień publicznych udzielonych w 2023 r., skutkujących wydatkami poniesionymi w 2023 r.:

1. Jedno postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego z zastosowaniem ustawy z dnia 11 września 2019 r. *Prawo zamówień publicznych*²⁴ w trybie przetargu nieograniczonego na świadczenie usług w zakresie ochrony osób i mienia. W jego wyniku wyłoniono wykonawcę: konsorcjum firm Impel, z którym 11 sierpnia 2023 r. podpisano umowę²⁵ na kwotę 5 077,7 tys. zł. Na podstawie wskazanej umowy wydatkowano 750,7 tys. zł, w tym w części 48 – *Gospodarka złożami kopalin* – 20,6 tys. zł. Zamówienie zostało udzielone z zachowaniem przepisów wynikających z *upzp*.

²⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, ze zm., dalej: *upzp*.

²⁵ 49/III/P/75001/4300/23/BA.

2. Cztery zamówienia na promocję i reklamę udzielone bez zastosowania *upzp* z uwagi na przesłanki wyłączenia przepisów ustawy wynikające z art. 11 ust. 1 pkt 5 *upzp*:

- 1) umowa²⁶ z 8 września 2023 r. zawarta z Polskim Radiem SA na kwotę 400,0 tys. zł, której przedmiotem był zakup czasu antenowego oraz zakup i produkcja spotu przeznaczonego do emisji radiowej. Wydatkowano 100% wartości umowy, w tym w części 48 – *Gospodarka złożami kopalin* – 20,0 tys. zł;
- 2) umowa²⁷ z 4 października 2023 r. zawarta z Telewizją Polską SA na kwotę 667,0 tys. zł, której przedmiotem był zakup czasu antenowego oraz zakup i produkcja spotu przeznaczonego do emisji telewizyjnej. Na podstawie ww. umowy wydatkowano 657,9 tys. zł, w tym w części 48 – *Gospodarka złożami kopalin* – 32,9 tys. zł;
- 3) umowa²⁸ z 29 września 2023 r. z Time SA na kwotę 368,4 tys. zł, której przedmiotem był zakup czasu antenowego w radio. Na podstawie ww. umowy wydatkowano 100% wartości umowy, w tym w części 48 – *Gospodarka złożami kopalin* – 18,4 tys. zł;
- 4) umowa z 5 października 2023 r. z Telewizją Polską SA na kwotę 156,0 tys. zł, której przedmiotem był zakup czasu w mediach interaktywnych w usłudze TVP VOD. Wydatkowano 100% wartości umowy, w tym w części 48 – *Gospodarka złożami kopalin* – 7,8 tys. zł.

Najwyższa Izba Kontroli sformułowała nieprawidłowości w zakresie udzielenia zamówień publicznych dotyczących wydatków na reklamę i promocję, jednak z uwagi na fakt, że zadania były realizowane przez Ministra Aktywów Państwowych i finansowane z kilku części budżetowych²⁹, którymi wówczas dysponował – nieprawidłowości zawarto w wystąpieniu skierowanym do Ministra Aktywów Państwowych po kontroli wykonania budżetu państwa w części 55 – *Aktywa Państwowe*.

(akta kontroli, str. 1407-2120, 2253-2255, 2256-2259)

2.4 Wydatki budżetu środków europejskich

W części 48 – *Gospodarka złożami kopalin* nie realizowano wydatków budżetu środków europejskich.

(akta kontroli, str. 2256-2259)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w części 48 – *Gospodarka złożami kopalin* w 2023 r. przez kontrolowaną jednostkę, w zakresie zrealizowanych wydatków bieżących i majątkowych oraz dotacji. Wyżej wymienione wydatki wiązały się z realizacją zadań, były celowe i gospodarne oraz nie przekraczały limitów wyznaczonych w planie finansowym w poszczególnych paragrafach klasyfikacji budżetowej. Minister dokonywał ocen realizacji wydatków.

²⁶ 54/III/P/75001/4300/23/DKO.

²⁷ 62/III/P/75001/4300/23/DKO.

²⁸ 57/III/P/75001/4300/23/DKO.

²⁹ Wydatki w MAP były finansowane według klucza podziałowego: 90% z części 55 – *Aktywa państwowe*, 5% z części 48 – *Gospodarka złożami kopalin* i 5% z części 26 – *Łączność*.

Najwyższa Izba Kontroli sformułowała jednak nieprawidłowości dotyczące wydatków na akcje promocyjne prowadzone przez MAP w 2023 r., które zostały sfinansowane w 90% tych zadań ze środków budżetowych w części 55 – *Aktywa Państwowe*, a po 5% również z części 26 – *Łączność* i 48 – *Gospodarka złożami kopalin*. Nieprawidłowości w tym zakresie zawarto w wystąpieniu skierowanym do Ministra Aktywów Państwowych po kontroli wykonania budżetu państwa w części 55 – *Aktywa Państwowe*.

3. Sprawozdawczość

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2023 r. przez dysponenta części 48 – *Gospodarka złożami kopalin*:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto także sprawozdanie za IV kwartał 2023 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

W Ministerstwie Aktywów Państwowych sprawozdania roczne zostały sporządzone przez dysponenta części 48 – *Gospodarka złożami kopalin* prawidłowo. Kwoty wykazane w sprawozdaniach kontrolowanej jednostki były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli, str. 351-424, 558-560, 2256-2259)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych (Rb-Z). Sprawozdania zostały sporządzone prawidłowo, a wykazane w nich dane wynikały z ksiąg rachunkowych. Sprawozdania sporządzono w systemie TREZOR w obowiązujących terminach i zostały podpisane przez upoważnione osoby.

Opis stanu faktycznego

4. Realizacja zadań z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności

W ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO), Ministerstwo Aktywów Państwowych (obsługujące Ministra Przemysłu w okresie od 13 grudnia 2023 r. do 29 lutego 2024 r.) odpowiadało za realizację następujących inwestycji:

1. A2.1.1 pn. *Inwestycje wspierające robotyzację i cyfryzację w przedsiębiorstwach*, z kwotą alokacji wynoszącą 2 016 405,4 tys. zł w formie dotacji;
2. G3.1.5 pn. *Budowa morskich farm wiatrowych (Fundusz Morskiej Energetyki Wiatrowej)*, z kwotą alokacji wynoszącą 21 445 892,0 tys. zł w formie wsparcia zwrotnego (pożyczek). Wcześniej inwestycja występowała pod nr B2.3.1 pn. *Budowa morskich farm wiatrowych*;

3. B1.2.1 pn. *Efektywność energetyczna i OZE w przedsiębiorstwach – inwestycje o największym potencjale redukcji gazów cieplarnianych*, z kwotą alokacji wynoszącą 1 344 570,0 tys. zł – w formie wsparcia zwrotnego (pożyczek).

Stan realizacji ww. zadań przedstawiono w wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Ministra Aktywów Państwowych. Z uwagi na to, że komórki merytoryczne realizujące ww. zadania, po utworzeniu Ministerstwa Przemysłu pozostały w MAP, w przedmiotowym wystąpieniu odstępiono od szczegółowego opisu stanu realizacji zadań z KPO oraz dokonywania oceny przedmiotowego obszaru.

(akta kontroli, str. 11-50, 54, 142-157, 2256-2259)

V. Uwagi i wnioski

W związku z odstępieniem od formułowania nieprawidłowości w części 48 – *Gospodarka złożami kopalni* w zakresie udzielenia zamówień publicznych dotyczących wydatków na reklamę i promocję, które zostały przedstawione w wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Ministra Aktywów Państwowych oraz nie stwierdzeniem innych nieprawidłowości, po kontroli wykonania budżetu państwa w części 55 – *Aktywa państwowe*, Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od formułowania wniosków pokontrolnych.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 *ustawy o NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie³⁰ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 *ustawy o NIK*, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, 15 kwietnia 2024 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Michał Jędrzejczyk

/podpisano elektronicznie/

³⁰ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.